

Tehlike Altındaki Avukatlar Günü

GİRİŞ

Tehlike Altındaki Avukatlar Günü, 24 Ocak 1977 tarihinde İspanya’da katledilen avukatlar anısına her yıl düzenlenmektedir.

Tehlike Altındaki Avukatlar Günü, İspanya’da diktatör Franco yanlısı bir grubun Madrid’de bir hukuk bürosuna baskın düzenleyerek dördü avukat beş kişiyi sadece mesleklerini ifa ettikleri için katledilen meslektaşlarımızın anısına her yıl düzenlenmektedir.

Tehlike altındaki avukatlar günü her yıl değişik ülkelerdeki risk altında bulunan avukatlara atfedilmektedir. 2013,2019 ve 2022 yılında Türkiye’de avukatlık faaliyeti yürüten avukatlara ithaf edilmiştir.

ELDH’nin(Avrupa Demokrasi ve Dünya İnsan Hakları Avukatları Derneği)“Tehlikedeki Avukatlar 2019” başlıklı 20 sayfalık raporu, Türk ve Kürt avukatlara ithaf edilmiş ve başlangıcında, katledilen Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi anılmıştır. (<https://eldh.eu/wp-content/uploads/2018/11/Basic-Report-Turkey2019.pdf>)

Tehlike Altındaki Avukatlar Günü’nün ilk kez düzenlendiği 2010 yılından bugüne avukatlara uygulanan yargı tacizi, baskı ve tehdit gün be gün artmaktadır.

Son on yılda üç kere Türkiye’de mesleğini ifa eden avukatlara ithaf edilen Tehlike Altındaki Avukatlar günü, Türkiye’de yargının 3 kurucu unsurundan biri olan savunmayı temsil eden avukatlık mesleğinin ifasının ne kadar zor bir koşullarda yürütülmeye çalışıldığının en açık göstergesidir.

DIYARBAKIR BAROSU AVUKAT HAKLARI MERKEZİ

BARO BAŞKANIMIZ TAHİR ELÇİ'NİN KATLEDİLMESİNE İLİŞKİN YARGILAMA SAFAHATI

Tahir ELÇİ; 15 Ekim 2015 tarihinde CNN Türk'te Ahmet Hakan'ın sunduğu "Tarafsız Bölge" programında "PKK terör örgütü değildir" demesi üzerine önce kanala 700 bin lira para cezası kesilmiş ve ardından Tahir ELÇİ 20 Kasım 2015 günü Diyarbakır'da, barodaki odasında gözaltına alınarak İstanbul'a getirilmişti. Savcılığın tutuklanması talebiyle mahkemeye sevk etmesine karşın ELÇİ, Bakırköy 2. Ağır Ceza Mahkemesince adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı ve hakkında, yasadışı örgüt propagandası suçundan 7.5 yıla kadar hapis cezası istemiyle iddianame hazırlandı.

Diyarbakır Baro Başkanı gözaltına alındığı tarihten sekiz gün sonra, 28 Kasım 2015'te Diyarbakır'ın Sur ilçesinde bulunan Dört Ayaklı Minare önünde yaptığı bir basın açıklaması sırasında katledildi. Tahir ELÇİ'nin katledilmesinin ardından, soruşturmanın etkin bir şekilde yürütülmesi için Diyarbakır Barosu'nda bir "Soruşturma Komisyonu" kuruldu. Soruşturma Komisyonu'nun verdiği bilgilere göre; cinayet sonrasında en az 3 kez olay yeri incelemesi yapılmak istenmiş ancak her seferinde olay yeri incelemesi yapacak olan savcılık ekibi; devam eden çatışmanın sesleri üzerine olay mahallinden ayrılmıştır.

Elçi'nin öldürülmesinden ancak 111 gün sonra yapılabilen olay yeri incelemesi, bazı kamera kayıtlarındaki vurulma anını da içerecek şekilde 13 saniyelik bir kesintinin tespit edilmiş olması, bir iş yerine ait kamera kaydının cinayetten 2 yıl sonra 2017 yılında çözülmesi ve bazı kayıtlara ulaşılamaması, şüphe altında olan kamu görevlilerinin "şüpheli" olarak değil "bilgi sahibi" veya "tanık" sıfatıyla dinlenmeleri gibi birçok hukuka aykırılık tespit edilmiştir.

Diyarbakır Barosu Başkanı Av. Tahir ELÇİ'nin avukatları tarafından Londra Üniversitesi Forensic Architecture Goldsmiths Enstitüsü'nden bilimsel bir mütalaa talep edilmiştir. 13 Aralık 2018 tarihli bilimsel mütalaada görsel ve işitsel veri analiz raporunun hazırlanmış, Tahir ELÇİ'nin saat yaklaşık 10:55'te 7 sn. 12 karelik bir süre diliminde tek bir mermi ile vurulduğu, örgüt mensuplarının ikisinin de atış yapmamış oldukları, olay yerinde bulunun şüpheli üç polis memurunun Tahir ELÇİ'ye yönelik doğrudan ateş hatlarının mevcut olduğu, polis memurlarından A ile kodlananın olay tarihinde Uğur YAKIŞIR tarafından karnından yaralanan Sinan TABUR olduğu, C ile kodlananın 294997 (Mesut SEVGİ) sicil numaralı polis memuru olduğu, D ile kodlananın ise 172726 (Fuat TAN) sicil numaralı polis memuru olduğu, "C" olarak kodlandırılanın Tahir ELÇİ'ye yönelik açık ve engelsiz bir ateş hattı ile silahını ateşlediği belirlenmiştir.

Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından düzenlenmiş olan Soruşturma No 2015/42413, 2020/3943 Esas No, 2020/833 İddianame no ve 20.03.2020 tarihli İddianamesiyle kamu davası açılmıştır. İddianame kapsamında, Şüpheliler Mesut SEVGİ, Fuat TAN ve müşteki/şüpheli Sinan TABUR'un; Maktul Tahir ELÇİ'ye yönelik 'Bilinçli Taksirle Öldürmeye Sebebiyet Verme' suçundan eylemlerine uyan 5237 sayılı TCK'nın 85/1, 22/3 maddeleri uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmaları isteminde bulunulmuştur. Yine sanıklardan Uğur YAKIŞIR'ın müsnet diğer suçlarla birlikte, Tahir ELÇİ'ye yönelik TCK'nın 81, 21/2 maddeleri uyarınca cezalandırılması talebinde bulunulmuştur.

Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nce yapılan yargılama sırasında, savcılıkça soruşturma kapsamında, olay yerinde bulunan görgü tanıklarıyla birlikte Deniz ATAŞ, Ekrem ÖZGÜN, Recep ÖZBEK, Mehmet TÜRK, tanıkların beyanları alınmıştır. Tanıklar soruşturma aşamasında verilen beyanlarının aksine, Tahir ELÇİ'nin katledilmesine ilişkin görgülerinin bulunmadığını, soruşturma aşamasında alınan beyanları baskı altında imzalatıldığını ifade etmişlerdir.

Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nce 4 nolu celse kapsamında alınan ara karar neticesinde, Ahmet DAVUTOĞLU'nun dinlenmesine karar verilmiştir. İş bu karar gereği, talimat yazılmasına karşın, 19.09.2022 tarihinde Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talebi üzerine "bu aşamada dinlenilmesinin dosyaya bir yenilik katmayacağı is bu dijital inceleme raporunun gelmesinden sonra dinlenilme hususunun değerlendirilmesinin daha yerinde olacağı anlaşılmakla" hususu belirtilerek oy çokluğuyla ara karardan vazgeçilmiştir.

Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nce 23 Kasım 2022 tarihli duruşması sırasında, katılan vekilleri tarafından beyan ve taleplerde bulunulduğu sırada, mahkeme başkanınca katılanlar vekili Av. Muhammet Neşet GİRASUN'un sözü kesilmek istenmiş ve "duruşma bitmiştir." ifadesi söylenerek duruşma salonundan ayrılmıştır. Duruşma yaklaşık 40 dakika sonrasında devam edebilmiş, alınan beyanlar sonrasında duruşma 8 ay sonrasında, 5 Temmuz 2023 tarihine bırakılmıştır.

Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nce derdest yargılama kapsamında görüntü kayıtlarına ilişkin incelemelerde bulunulmakta olup yargılama derdesttir.

AVUKATLIK MESLEKİ FAALİYETİNİN ENGELLENMESİ VE YARGI TEHDİDİ

Türkiye'de temel hak ve özgürlükleri kullanırken devlet/hükümet, kolluk kuvvetleri ya da yargı erki üzerinden baskıya maruz bırakılanların savunuculuğunu yapan avukatların karşı karşıya kaldıkları sorunlar derinleşmektedir.

Avukatların ve baroların insan haklarının savunulması ve geliştirilmesi amacıyla yaptıkları açıklama ve faaliyetler, suçlama konusu yapılmaktadır.

Avukatlık mesleğinin icrasındaki özgürlüğe, ayrımcılık yapılmadan ve otoriteler veya kamudan gelebilecek yersiz müdahaleler olmadan saygı gösterilmesi, korunması gerekir. Ayrıca, mesleki standartlara uygun olarak hareket ettikleri durumlarda avukatlar, herhangi bir baskı ya da yaptırıma maruz kalmamalı veya bunlarla tehdit edilmemelidir.

Diyarbakır Barosu işkence, gözaltında yaşanan kayıplar, kadına yönelik şiddet, mülteciler, LGBTİ+ hakları, kayyım atamaları gibi konularda yaptıkları açıklamalar, hazırladıkları raporlar ve hak temelli mücadele pratiği nedeniyle hedef haline getirilmektedir.

Diyarbakır Barosunun yapmış olduğu açıklamalar ve diğer kurumsal faaliyetlerinin 'sistematik' olarak soruşturma ve kovuşturmayla uğraması, seçilmiş Baro Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri üzerinde ifade özgürlüğü konusunda ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. TCK 301. maddesindeki belirli ve öngörülebilir olmayan ifadeler, savcılar ve mahkemeler açısından geniş bir uygulama alanı ile "öngörülebilir olma" kriterlerine aykırı sonuçlar yaratmaktadır. Mevcut Baro Başkanı Av. Nahit EREN hakkında 2016 yılından beri dört defa

Ermeni Soykırımı ve iki defa Baronun temel hakların korunması ve savunulmasına dair açıklamalarından ötürü TCK 301. madde kapsamında soruşturma açılmıştır. İki yargılama beraat ile sonuçlanırken dört dosyanın yargılaması devam etmektedir. Aynı şekilde, 2018-2021 ile 2021-2022 ve 2022 sonrası Yönetim Kurulu üyelerinin, aynı suçlama kapsamında yargılanmasına devam edilmektedir.

TCK 314. maddesinde düzenlenen “örgüt üyeliği” suçu mahkemeler tarafından oldukça geniş yorumlanmaktadır. Avukatların hak savunuculuk faaliyetleri, sosyal medya paylaşımları, mesleki faaliyetleri, KHK ile kapatılan derneğe üye olmaları, katıldıkları barışçıl toplantı ve gösteriler, gizli tanıkların soyut ifadeleri gerekçe gösterilerek haklarında örgüt üyeliği suçlamasıyla keyfi ve dayanaktan yoksun soruşturma ve davalar açılmaktadır. TCK 314. madde kapsamındaki birçok davada ulusal düzeyde uygulanan bu geniş yorum ‘yasayla öngörülebilir’ olma kriterine aykırıdır. Mevcut uygulama, düşünce ve ifade özgürlüğü ile örgütlenme özgürlüğü açısından ağır bir yargısal tehdit oluşturmaktadır.

Avukatlar, gerek mesleklerini icra ederken, gerek bireysel hak savunucuları olarak insan hakları mücadelesi verirken, pek çok engelleme, baskı, yargı tehdidi ve benzeri baskılar ile karşı karşıya kalmaktadır. Yurttaşların temel hak ve hürriyetlerini kullanımına dair, cezai veya idari yargı tehdidi karşısında, avukatın tehlike altında olmasının toplumsal adalet ve hukuk arayışlarına zarar vereceği açıktır. Bütün bu hukuksuzluklar karşısında, avukatlar, bugün en fazla risk altında bulunan meslek gruplarından.

Hukuki süreç içerisinde telefon dinlemeleri, ev ve ofislere düzenlenen gece baskınları ve aramalar, fiziksel takip, müvekkil ile yapılan telefon görüşmelerinin dinlenmesi, avukatların üyesi oldukları sivil toplum kuruluşlarının takibi ve bu üyeliklerin suç delili olarak toplanması, avukatların kendi bilgileri dışında fişlenip haklarında dosya tutulması, sosyal medya hesaplarının ve paylaşımlarının takibiyle birlikte, yargı tehdidi altında mesleki faaliyetlerde bulunduğu, bu durumun nitelikli hak savunuculuk faaliyeti üzerinde caydırıcı etkiler oluşturduğu gözlenmektedir.

Kişisel ve kurumsal ifade özgürlüğünü ortadan kaldırmaya dönük yargısal tutum giderek artan yaygın ve sistematik bir baskı aracına dönüşmüştür. Düşünce ve ifade hürriyeti ve örgütlenme özgürlüğü kapsamında hak savunuculuk faaliyetlerinin değerlendirilerek, keyfi ve hukuk dışı yargı tehdidinde bulunulmaktan vazgeçilmelidir.

AVUKATLARIN KOLLUKTA YAŞADIĞI SORUNLAR VE ŞİDDET İÇERİR EYLEMLERE MARUZ BIRAKILMALARI

Adil bir yargılamanın güvencesi olan avukatların yargılama sürecindeki rollerinin öneminin yargıçlar nezdinde kabul görmesi avukatlar için bir haktır. Yargıçlarla ilişkilerinde onurlu ve vakur davranmak ve yargı makamının bağımsızlığı için mücadele etmek avukatların görevidir. Avukatlar mesleklerini müdahale veya kısıtlamaya maruz bırakılmadan tam bir mesleki dokunulmazlık içinde icra etme hakkına sahiptirler. Avukatların rolünün hem toplum hem de yasama, yürütme ve yargı organları tarafından kabul görmesi avukatlar için bir haktır; zira adaletin tecelli ettirilmesinde ve toplumun hayatının düzenlenmesinde bir araç olarak avukatın rolü elzemdir.

Ceza soruşturması sırasında, CMK’nın 153. maddesi kapsamında, yasa maddesi gerekçe gösterilerek soruşturmanın amacının tehlikeye düşürüleceği iddiasıyla gizlilik kararı verilmekte, aynı yasanın 154. maddesi açısından belirli suçlar yönünden müdafî avukat ile 24

saat süreyle soyut yasa maddesine atıfta bulunulan gerekçeyle kısıtlama getirilmektedir. Özgürlüğünden yoksun bırakılan şüpheli/şüpheliler açısından müdafinin sunacağı avukatlık hizmetinin gerek görüşme yapmasının gerekse hukuki destek sunmak adına soruşturma dosyasının incelenmesinin hukuka aykırı bir şekilde engellenmesiyle birlikte, savunma hakkı yaygın ve sistematik bir şekilde engellenmektedir. Bu hususta, yargı pratiğinin şüphelinin haklarını ihlal edici yaygın ve sistematik yaklaşımı gözetildiğinde, avukatların mesleki faaliyetlerinin engellendiği gözlenmektedir.

Kollukla yaşanan temel sorunlar şüpheli ile görüşme ile soruşturma dosyasının incelenmesinin engellenmek istenmesi ve kolluk görevlilerinin keyfi ve hukuk dışı yaklaşım ve davranışlarda bulunmalarıdır.

Avukatlık mesleğinin icrasındaki özgürlüğe, ayrımcılık yapılmadan ve otoriteler veya kamudan gelebilecek yersiz müdahaleler olmadan saygı gösterilmesi, korunması gerekir. Ayrıca, mesleki standartlara uygun olarak hareket ettikleri durumlarda avukatlar, herhangi bir baskı ya da yaptırıma maruz kalmamalı veya bunlarla tehdit edilmemelidirler.

Kolluk görevlileri tarafından adliye, karakol veya diğer kamu ve özel kuruluşlarda mesleklerini ifa ettikleri sırada avukatlara yönelik gerçekleşen sözlü ya da fiili saldırılarda, son süreçte artış yaşanmaktadır. Faili kolluk görevlisi olan ve avukatların mağdur sıfatıyla yer aldıkları yargılamalarda; şüpheli/sanık açısından etkin bir yargılama sürecinin işletilmediği, koruma tedbirlerinin uygulanmadığı, suçlamaya konu fiile uygun suç tanımı kapsamında yargılamanın yapılmadığı, yargılama neticesinde iyi hal indirimi uygulanmak suretiyle hükmün seçenek yaptırımlara çevrilerek verildiği ve cezasızlık halinin bulunduğu gözlenmektedir. Bu kapsamda, avukatların mesleki faaliyetlerinin engellenmesi, saldırıya uğramaları ve etkin yargılama yükümlülüğünün yerine getirilmemesinin yapısal ve yargının yaygın ve sistematik pratiğinden kaynaklanması nedeniyle, bu hususta Türk Ceza Kanununda avukat kimliğine ve mesleki faaliyetlerin engellenmesine yönelik saldırıların ağırlaştırıcı hal olarak kabulü gerekir.

Diyarbakır Barosu Ve Bölge Baroları Avukatlarına Yönelik Şiddet Eylemleri

Diyarbakır Barosuna Bağlı Meslektaşlara Yönelik 24/11/2022 Tarihli Şiddet Eylemi

Diyarbakır Barosuna bağlı iki avukatın katılan sıfatı ile müvekkillerini temsil ettikleri duruşma salonunda sanık yakınları tarafından, sanığın cezalandırılması akabinde, şiddet ve hakarete maruz kalmışlardır.

Duruşma salonunda da şiddet mağduru olabilen avukatların bu koşullar altında sağlıklı bir yargılama sürdürmesi düşünülemez.

Diyarbakır Barosuna Bağlı Meslektaşlara Yönelik 04/11/2022 Tarihli Şiddet Eylemi

Diyarbakır Barosuna bağlı iki avukatın, Diyarbakır 13.Ağır Ceza Mahkemesince görülen ve Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi tarafından takibi sağlanan bir cinsel istismar duruşmasına gözlemci sıfatı ile katılmışlardır.

Duruşma esnasında mahkeme başkanı tarafından dosyayı takip eden meslektaşlarımıza yönelik haksız ve yersiz isnatlarda bulunulmuş, meslektaşlarımız duruşma salonundan polis marifetiyle çıkartılmış ve cep telefonları cebren alınmıştır. Duruşma salonundan çıkartılan meslektaşlarımız 1 saati aşkın süre boyunca hukuka aykırı şekilde alıkonulmuşlardır.

Mahkeme başkanı tarafından duruşmayı gözlemci sıfatı ile takip etmek isteyen meslektaşlarımızın duruşma dışına kolluk marifetiyle çıkarılması, hem baroların hem de avukatların hak ve yükümlülüklerinden olan İnsan Haklarını Koruma ve savunma sorumluluğu ile çalışmalarını gerçekleştirmeleri yönündeki keyfi ve hukuksuz engellemedir.

Ağrı Barosuna Bağlı Meslektaş Yönelik 19/10/2022 Tarihli Şiddet Eylemi

Ağrı Barosuna kayıtlı meslektaşımız takip ettiği davanın karşı tarafı yakınlarınca adliye içerisinde darp edilmiştir. Burnu kırılan ve vücudunda lezyonlar oluşan meslektaşımız hastaneye sevk edilmiştir. Hastaneye sevk edilen meslektaşımız bu sefer hastane de darp edilmiştir.

Avukat Orhan Alphan'a Yönelik 14/04/2022 Tarihli Şiddet Eylemi

Batman Barosuna kayıtlı meslektaşımız Avukat Orhan ALPHAN 14/04/2022 tarihinde adliye içerisinde polis memurunun saldırısına uğramıştır. Saldırı öncesinde bir şüpheliyi darp ederek ters kelepçe uygulayan polis memuru, önce bir kadın meslektaşımız ile tartışmıştır. Bu duruma şahit olan Avukat Orhan Alphan, polis memuruyla konuşmak istediği sırada saldırıya uğramıştır. Maruz kaldığı kafa darbesi nedeniyle meslektaşımızın dişleri kırılmış, burnuna dikiş atılmıştır.

Avukat Orhan ALPHAN'a yönelik şiddet eylemini gerçekleştiren polis memuru failin yargılandığı duruşma Batman 1. Asliye Ceza Mahkemesinde görülmektedir.

Avukat Serkan Karakaş'a Yönelik 10/05/2022 Tarihli Şiddet Eylemi

Avukat Serkan KARAKAŞ, Şırnak merkez çıkışında bulunan Mezbahane mevkiinde bozulan aracını onarmaya çalışırken, polis komiseri S. E.'nin kullandığı aracı kasıtlı olarak geri geri sürerek çarpması sonucunda ağır yaralanmıştır.

Olay sonrası polis komiseri her ne kadar suçtan kurtulmaya yönelik ifadeler vermişse de bu olay meslektaşımıza yöneltilmiş bilinçli ve planlanmış bir eylemdir.

Diyarbakır Barosu ve Bölge Barolarının da içinde bulunduğu meslek yapılanmalarında mesleklerini ifa etmeye çalışan avukatlara yönelik sistematik ve yoğun bir baskı ortamı gün geçtikçe derinleşmektedir. Avukatların maruz kaldığı şiddet eylemleri neticesinde 42 şiddet eylemi tespit edilmiştir. Mardin Barosundan 3 şiddet eylemi, Hakkari Barosundan 3 şiddet eylemi, Batman Barosundan 4 şiddet eylemi, Van Barosundan 8 şiddet eylemi, Şırnak Barosundan 1 şiddet eylemi ve Diyarbakır Barosundan 23 şiddet eylemi tespit edilmiştir. Bu

eylemlerden 16'sı doğrudan kolluk kuvvetlerince gerçekleştirilmiş olup 13 tanesi yargı organlarında çalışan kurum personellerinden, 13 tanesi de avukatların üstlenmiş olduğu dosyalar ile ilgisi bulunan sivil şahıslar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Diyarbakır Barosu ve Bölge Baroları Avukat Hakları Merkezi olarak şiddete uğrayan tüm meslektaşların yanında bulunup, fiziki ve psikolojik şiddet faillerinin cezalandırılması hususunda etkin bir çalışma sergilenmiştir.

Van Barosuna Bağlı Meslektaşlara Yönelik 22/12/2022 Tarihli Şiddet Eylemi

Van Barosuna bağlı üç avukatın üstlenmiş oldukları dosyanın karşı tarafınca fiziki saldırı gerçekleştirilmiştir.

Avukatlara karşı fiziki saldırının önemli bir kısmı da takip ettikleri işler dolayısı ile iletişim kurmak zorunda kaldığı şahıslar tarafından uygulanmaktadır.

Savunma görevini yerine getirirken müvekkillerinin haklarını korumaya çalışan avukatlara yönelen şiddet eylemleri avukatların hak arama özgürlüklerine vurulan en büyük darbedir.

Van Barosuna Bağlı Meslektaş Yönelik 05/01/2023 Tarihli Şiddet Eylemi

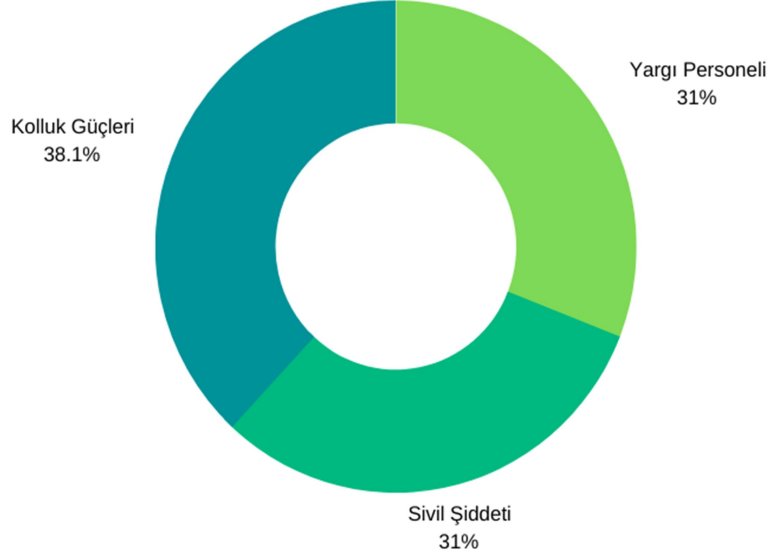
05/01/2023 tarihinde Van Barosunda mesleğini ifa eden avukat S.D. Muş ilinden Van iline dönerken Muş ili çıkışındaki polis noktasında geçmiş daha sonra polis ekipleri tarafından meslektaşımızın aracı durdurulmuştur.

Avukat olduğunu beyan etmesine rağmen zorla araçtan indirilen meslektaşımız, görevlilere nezaketli davranmaları hususunda uyarılarda bulunmuştur. Bunun üzerine kolluk görevlilerince avukata hakaretler edilmiş ve acımasızca darp edilmiş ve kolluk görevlilerince yeri betona degecek şekilde yatırılıp ters kelepçe uygulamasına maruz bırakılmıştır.

Kolluk görevlilerinin avukat olduğunu bildiği kişiye bu kadar rahat şiddet uygulaması devletin uyguladığı cezasızlık politikasının en net göstergesidir. Kolluk görevlileri cezasızlık zırhının en ince ayrıntısına kadar kendilerini koruyan bir politika olarak her alanda yanlarında olacağını bilmektedirler. Bu sebeptendir ki meslektaşımıza bu denli şiddet uygulamaktan çekinmemişlerdir.

Avukatlara Yönelik Şiddet Eylemleri

**Diyarbakır,
Mardin, Hakkari,
Batman, Van,
Şırnak illerinde
tespit edilen
şiddet
eylemlerinin
tablosu**

RUHSATI GASP EDİLEN AVUKATLARA İLİŞKİN TESPİT VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 'Avukatlık Mesleğine Kabule Engel Olan Halleri' düzenleyen 5. maddesinin üçüncü fıkrasında, aynı maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde "yazılı cezalardan birini gerektiren bir suçtan kovuşturma altında bulunması halinde" ilgili adayın avukatlığa alınması isteği hakkında verilecek kararın bu kovuşturmanın sonuna kadar bekletilmesine karar verilebileceği düzenlenmiştir.

Haklarında yürütülen soruşturmalar ve davalar gerekçe gösterilerek stajını tamamlayan avukat adaylarının bağlı oldukları Baroları tarafından kabul edilen ruhsat başvuruları Adalet Bakanlığı tarafından açılan idari davalar neticesinde iptal edilmektedir. Serbest avukatlık mesleğini icra etmekten alıkoyan müdahalenin kanuni bir dayanağının bulunmamakta, anılan düzenlemelerin makul olmayacak biçimde genişletici ve öngörülemez bir yoruma tabi tutulduğu, müdahalenin kanuni dayanağının bulunmadığı görülmektedir.

Avukatlık mesleğine kabul kararlarına ilişkin, hakların devam eden kovuşturma bulunan meslektaşlarımız hakkında, Adalet Bakanlığı tarafından takdir yetkisi kötüye kullanılmak suretiyle avukatlık ruhsatnamesinin iptali davaları açılmakta, yürütmeyi durdurma kararları verilerek ruhsatların iptali sağlanmaktadır. Bu durum, Avukatlık Kanunu'nun 5/3 maddesiyle bağlantılı (i) idarenin takdir yetkisine ilişkin sorunlar, (ii) bekletme kararlarının süresiz olması ve (iii) uygulamada hükmün lafzının soruşturmaları da kapsayacak şekilde yorumlanmasından kaynaklıdır. Bu kapsamda, avukatlık mesleğinin belirsiz bir süre yapılmasının yasaklanması mahiyetindeki, ruhsat iptal süreçlerinin temel hak ve hürriyetler gözetilerek hukuksal sürecin işletilmesi gerekir.

OHAL süreci ve sonrasında olağan hale getirilmeye çalışılan dönem içerisinde, savunmayı hedef alan avukatlık mesleğinin niteliğine, savunma hakkına ve bir bütün olarak adil yargılanma hakkına yönelik keyfi ve hukuk dışı yaklaşımlar ciddi zararlar verilmiştir. Kanun değişiklikleriyle avukatların; belirli suçlara ilişkin dosyalarda müdafilik yapması keyfi olarak yasaklanmış, müvekkilleriyle gizli ve özel olarak görüşme hakkı ihlal edilmiş, avukatlar, müvekkillerine isnat edilen suçlardan dolayı tutuklanmış, yargılanmış ve ağır hapis cezalarına çarptırılmıştır. Savunma hakkının keyfi bir şekilde ihlal edildiği bu süreçte stajını tamamlamış ve avukatlık ruhsatı almaya hak kazanmış avukat adaylarının ruhsatlarının Adalet Bakanlığı'na iptal edilmeye çalışılması, mesleğe dönük kabul edilemez bir yaklaşımdır.

Mesleğe kabul edilmeyen kişilerin sayısı OHAL'den bu yana giderek artmış ve sistematik bir sorun haline gelmiştir. Ruhsatları iptal edilen avukatların derdest yargılama kapsamında masumiyet karinesi, özel hayata saygı hakkı, ifade ve örgütlenme özgürlüğü, mülkiyet hakkı gibi temel hak ve özgürlükleri ihlal edilmektedir.

Diyarbakır Barosu ve Türkiye Barolar Birliği tarafından avukatlık mesleğine kabul kararı verilen 25 avukat açısından haklarında yargılama süreci devam ettiği için Adalet Bakanlığınca açılan avukatlık ruhsatnamesinin iptali davalarında yürütmeyi durdurma kararları verilmiş, çok sayıda meslektaşımız avukatlık mesleğine kabul edilmemiştir. Bu durum, avukatların görevini yapmasının belirsiz bir süre boyunca yasaklanması niteliğindedir.

DEĞERLENDİRME

Avukatlık mesleğinin icrasındaki özgürlüğe, ayrımcılık yapılmadan ve otoriteler veya kamudan gelebilecek yersiz müdahaleler olmadan saygı gösterilmesi, korunması gerekir. Ayrıca, mesleki standartlara uygun olarak hareket ettikleri durumlarda avukatlar, herhangi bir baskı ya da yaptırıma maruz kalmamalı veya bunlarla tehdit edilmemelidir.

Türkiye'de özellikle insan haklarına saygının sağlanmasındaki zorluklardan biri olan cezasızlık kronik ve güncel sorun olmaya devam etmektedir. Medet SERHAT, Şevket EPÖZDEMİR, Tahir ELÇİ katliamlarının cezasızlık tehdidi altında olması, avukatların yoğun ve sistematik tehlike altında olmalarına ve mesleki faaliyetlerinde caydırıcı etkiye sebebiyet vermektedir.

Türkiye'de avukatlara, avukat örgütlerine ve barolara yönelik artan baskı ve yargı tacizine son verilmesi, avukatlık mesleğini ifa ettikleri için baskı gören, tehdit edilen, zulme uğrayan, yargılanan, işkence gören ve katledilen avukatların korunmasını sağlayabilecek politikaların geliştirilmesi, yasal düzenlemelerin yapılması, mesleki faaliyetlerin bağımsız biçimde ve baskı altında kalmadan yürütülmesine katkı sağlanmalıdır.

Diyarbakır Barosunun insan hakları temelli toplumsal sorunlara duyarlı çalışma pratiği nedeniyle, süreklilik arz eder şekilde sistematik yargı tehdidine maruz bırakılması nedeniyle, adil yargılanma hakkı, düşünce ve ifade hürriyeti ve örgütlenme özgürlüğü ihlal edilmektedir.

Olağanüstü Hal dönemi ve sonrasında olağan hale getirilen uygulamalarla, avukatlara uygulanan zulüm ve karşı karşıya bırakıldıkları taciz, tehdit, ceza yargılaması, barodan ihraç gibi uygulamalar son yıllarda sistematik bir şekilde nicel olarak artmıştır.

Avukat; yargı içinde veya dışında müvekkillerinin “haklarını” aramakta, savunmaktadır. Yurttaşların temel hak ve hürriyetlerini kullanımına dair, yersiz ve hukuka aykırı müdahaleler ve engellemelerle avukatın tehlike altında olmasının toplumsal adalet ve hukuk arayışlarına zarar vereceği açıktır.

Türkiye’de temel hak ve özgürlükleri kullanırken, devlet/ hükümet ve kolluk kuvvetleri/yargı erki üzerinden baskıya maruz bırakılanların avukatlarının, mesleklerini yürütürken karşı karşıya kaldıkları sorunlar derinleşmektedir.

Yargının temel unsuru olan savunma mekanizmasını temsil eden avukatlar, mesleklerini ifa etmenin getirdiği zorluklar ile uğraşmakta iken gerek kolluk görevlileri gerek yargı çalışanları gerekse takip ettikleri dosyalarla ilgili üçüncü şahıslar tarafından şiddet eylemlerinin doğrudan hedefi haline getirilmektedir. Avukatlık mesleğinin ifası engellenen ve şiddete maruz bırakılanlar açısından, etkin bir yargısal sürecin yürütülmesi, fiile uygun suç tanımı üzerinden yargılamanın gerçekleştirilmesi ve karar verilmesi gerekirken; cezasızlık politikası kapsamında etki altında yürütülen yargı süreçleriyle suça konu fiiller cezasız bırakılmaktadır.

“Kuvvetsiz adalet ve adaletsiz kuvvet iki büyük felakettir.”